

KAZAKİSTAN

MART 2016

COĞRAFİ KONUM

- 2.724.900 km² yüzölçümüne sahip olan Kazakistan, yüzölçümü açısından dünyanın dokuzuncu, eski Sovyetler Birliği ülkelerinin ikinci en büyük ülkesidir.
- Türkiye'nin yaklaşık 3,5 katı büyüklüğündeki ülke, Orta Asya'da Çin'in kuzeybatısında, Ural Nehri'nin batısında yer almaktadır.
- Ülkenin sınır komşuları Çin (1.533 km), Kırgızistan (1.051 km), Rusya (6.846 km), Türkmenistan (379 km) ve Özbekistan (2.203 km)'dir.
- Kazakistan'ın Aral Gölü'ne 1.070 km'lik ve Hazar Denizi'ne 1.894 km'lik sınırı da bulunmaktadır.

İKLİM ÖZELLİKLERİ

- Ülkede tam anlamıyla karasal iklim hakimdir. Bu nedenle çok soğuk kışlar ve çok sıcak yazlar yaşanmaktadır.
- Kuraklık süresi ve sıcaklık farkları büyüktür. Yazın ortalama hava sıcaklığı kuzey bölgelerinde 20°C , güney bölgelerinde ise 30°C 'dir.
- Kışın ortalama hava sıcaklığı ise kuzey bölgelerinde -20 ila -22°C , güney bölgelerinde -4 ila -8°C 'dir.
- Astana'daki ortalama sıcaklıklar kışın -18°C , yazın 20°C 'dir. Almatı'daki ortalama sıcaklıklar ise kışın -8°C , yazın 22°C olmaktadır.
- Yıllık metrekareye düşen yağış miktarı ortalama $250-350\text{ mm}^3$ 'tür.

GENEL BİLGİLER

- Başkent : Astana
- Resmi Dil : Kazakça (1.resmi dil) , Rusça (2. resmi dil)
- Yüzölçümü : 2.724.900 km²
- Nüfus (2015) : 18.2 milyon
- Nüfus Yaş Dağılımı : 0-14: % 25
15-24: % 16
25-54: % 43
55 ve üstü: % 16
- Ortalama Yaşam Süresi: 71 (erkekler:66 kadınlar:75)

EKONOMİK BİLGİLER

- Para Birimi : Tenge (KZT)
- GSYİH : 212.260 (Milyon \$)
- Kişi başı GSYİH : 12.183 (\$)
- Büyüme Oranı : 4.3 %
- 1999-2014 yılları arasında gözlenen hızlı ekonomik büyüme istihdam artışını tetiklemiş ve yaşam standardını yukarı çekmiştir.
- Yıllık ortalama işsizlik oranı 1999 yılında %13,5 iken, 2015 yılında %5' e gerilemiştir.
- Reel ücretlerdeki artış da olumlu etkilerini göstermeye başlamış olup, tüketim malları ithalatı artış eğilimine girmiştir.

DIŞ TİCARET VERİLERİ

- İhracatının önemli kısmını petrol ve ana metaller oluŐturan ülkenin ihracat gelirleri bu ürünlerin dünya fiyatlarındaki değişimlerinden önemli ölçüde etkilenmektedir.
- Kazak ekonomisi yüksek düzeyde ithalata dayalı bir ekonomidir.
- Ülkede gerçekleştirilen üretimin büyük çoğunluğu petrol ve doğal gaz sektörlerinde yoğunlaŐmıŐ olup, sermaye ve tüketim mallarında üretim iç tüketimi karşılayacak seviyede değildir.
- Kazakistan dış ticaret yapısındaki dengesizlikler nedeni ile zaman zaman dış ticaret açıkları ile karşı karşıya kalabilmektedir.
- Sermaye ve tüketim malları üreticilerinin çoğunluğu ise fiyat ve kalite bakımından ithal malları ile rekabet edebilir düzeyde değildir.
- Petrol sektörü yatırımlarındaki ve üretimindeki artış sermaye malları ithalatındaki artışın diğer bir önemli nedenidir.

ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ (Milyar Dolar)

	2014	2015
İhracat	80,3	45,4
İthalat	43,6	31,6
Dış Ticaret Hacmi	123,9	77
Dış Ticaret Dengesi	36,7	13,8

KAZAKİSTAN'ın İHRACATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI (Milyar Dolar)

	2013	2014	Değişim 2013-2014 (%)	Pay 2014 (%)
1.İTALYA	16,5	16,0	- 2,6	20,2
2.ÇİN	14,4	9,8	- 31,8	12,3
3.HOLLANDA	9,9	8,7	- 11,8	10,9
4.RUSYA	5,9	6,4	8,7	8,0
5.FRANSA	5,5	4,7	- 14,1	5,9
TOPLAM	84,7	79,5	- 6,2	
10.TÜRKİYE	2,6	2,3	- 12,7	2,9

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA **KAZAKİSTAN'ın İHRACATI (Milyar Dolar)**

ÜRÜNLER	2012	2013	2014
Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	56.4	55.2	53.6
Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3.6	3.4	3.3
Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3.2	3.1	3,0
Radyoaktif elementler ve radyoaktif izotoplar vb. Bileşikleri, karışımları, artık	2.7	2.3	1.9
Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	3.4	2.7	1.7

KAZAKİSTAN'ın İTHALATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI (Milyar Dolar)

	2013	2014	Değişim 2013-2014 (%)	Pay 2014 (%)
1.RUSYA	17,9	13,8	- 23,2	33,4
2.ÇİN	8,4	7,4	- 12,0	17,8
3.ALMANYA	2,5	2,3	- 5,7	5,6
4.AMERİKA	2,2	1,9	- 7,5	4,8
5.UKRAYNA	2,3	1,2	- 46,7	2,9
TOPLAM	48,8	41,3	- 15,4	
9.TÜRKİYE	0,9	1,0	10,1	2,5

BASLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA **KAZAKİSTAN'ın İTHALATI (Milyar Dolar)**

ÜRÜNLER	2012	2013	2014
Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	1.4	2.1	2.3
Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1.5	1.6	1.4
Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1.0	1.3	1.1
Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	0,8	1.0	1.1
Demir/çelikten (dökme hariç)dikişsiz tüp, boru, içi boş profil	0,6	0,7	0,7

KAZAKİSTAN' ın HAZIRGIYİM İTHALATI (Milyon Dolar)

	2012	2013	2014	Değişim 2013-2014 (%)	Pay 2014 (%)
1.ÇİN	348	481	469	- 2,4	44,5
2.RUSYA	104	129	152	18,5	14,5
3.TÜRKİYE	69	102	120	17,9	11,3
4.KIRGIZİSTAN	67	90	94	4,8	8,9
5.BANGLADEŞ	23	32	37	17,3	3,5
TOPLAM	761	1,031	1,055	2,3	

KAZAKİSTAN'ın TEKSTİL İTHALATI (Milyon Dolar)

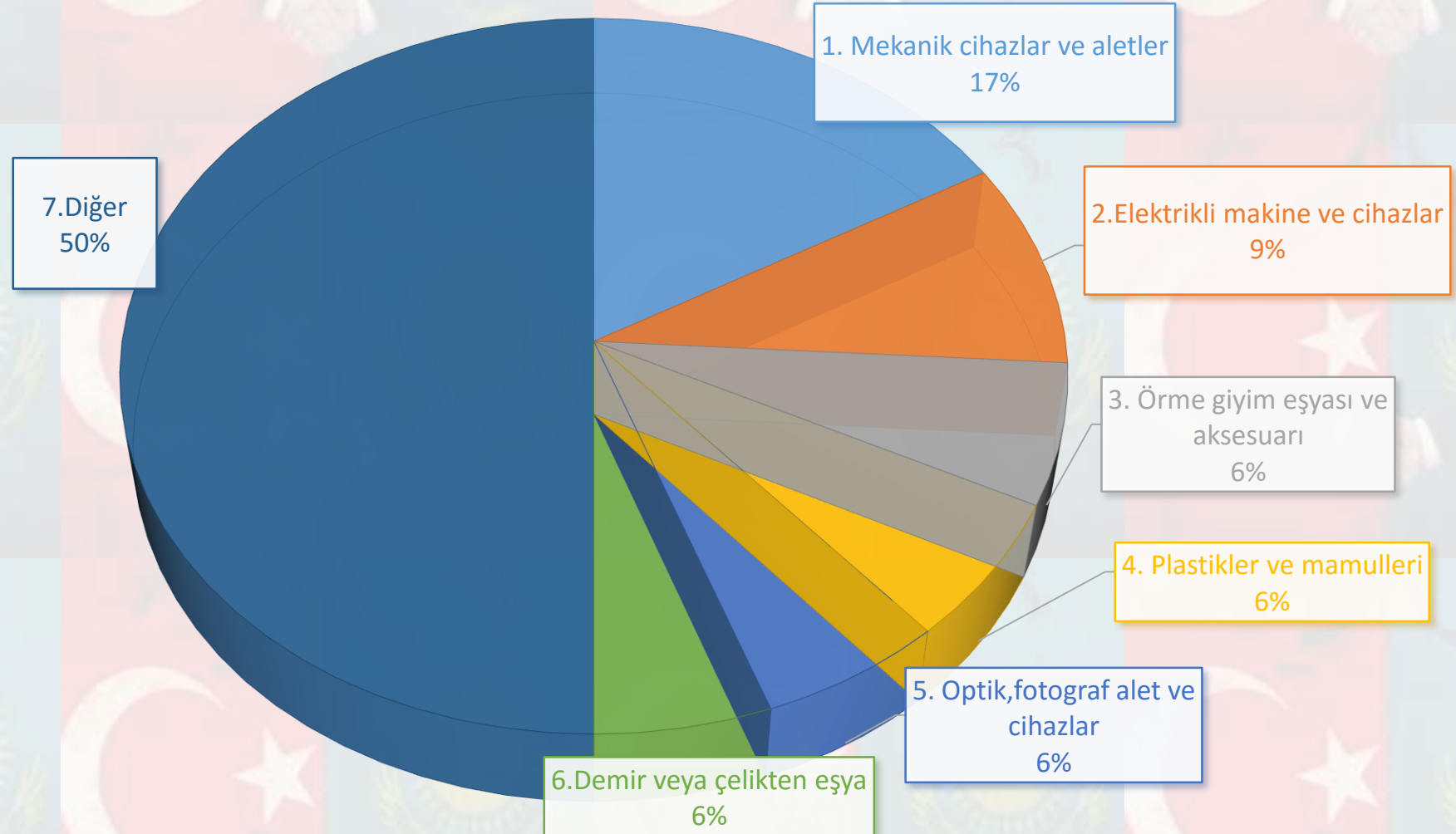
	2012	2013	2014	Değişim 2013-2014 (%)	Pay 2014 (%)
1.ÇİN	82	125	117	- 6,4	37,7
2.RUSYA	86	91	96	6,0	30,8
3.ÖZBEKİSTAN	17	20	19	- 1,6	6,2
4.TÜRKİYE	17	14	15	9,5	5,0
5.ALMANYA	4	6	8	41,9	2,7
TOPLAM	272	315	311	- 1,2	

TÜRKİYE-KAZAKİSTAN TİCARETİNİN SEYRİ (Milyon Dolar)

	2013	2014	2015
Türkiye İhracatı	1.039	977	750
Türkiye İthalatı	3.106	2.453	1.390
Dış Ticaret Hacmi	4.146	3.431	2.140
Dış Ticaret Dengesi	- 2.067	- 1.476	- 639

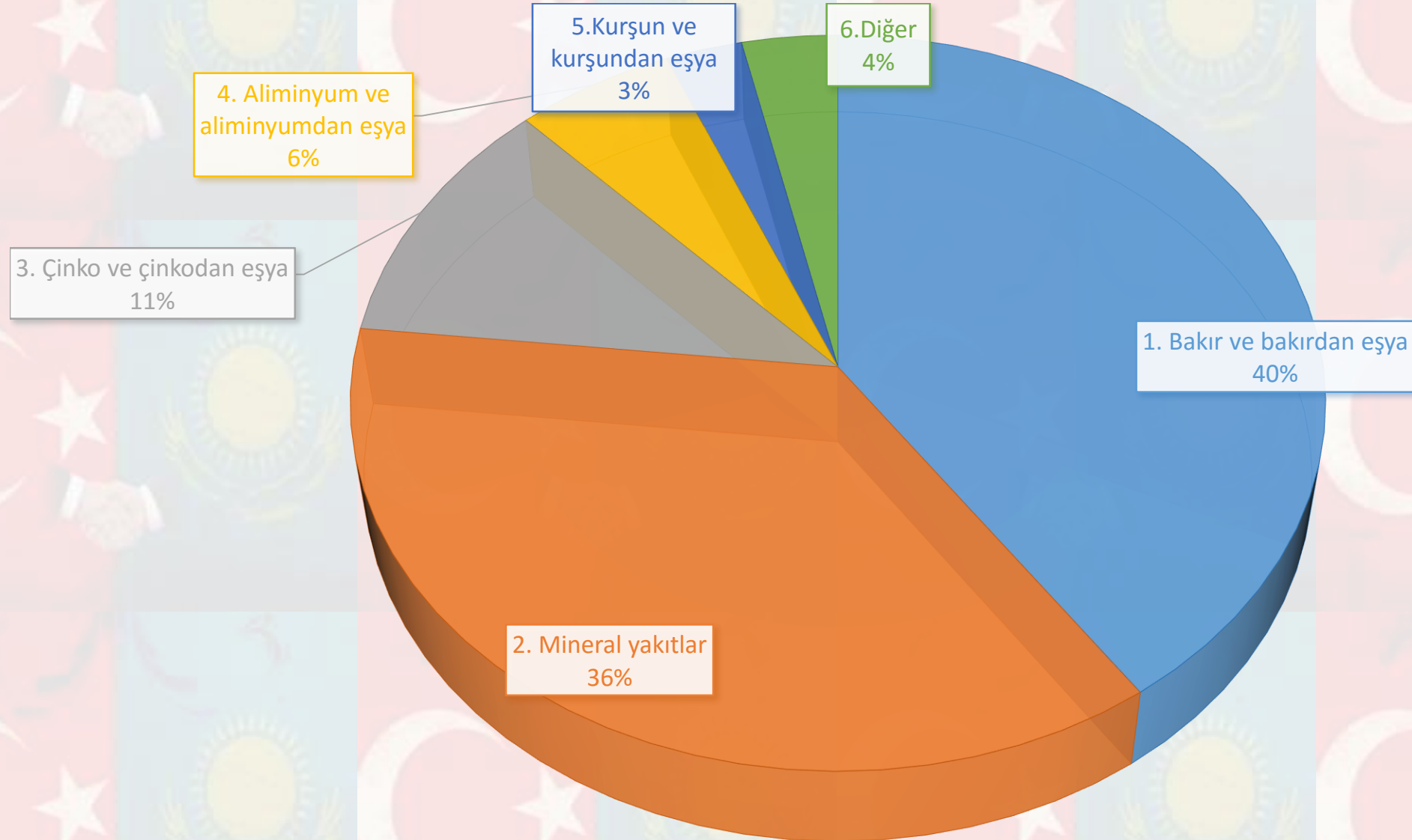
- Kazakistan, ülkemizin Orta Asya Türk Cumhuriyetleri içinde en fazla yatırımlarının bulunduğu ülkelerden biridir.
- 1991 yılında bağımsızlığını ilan etmesinin ardından geçen 25 yıllık sürede Türkiye ile ticari ilişkilerini günden güne geliştiren Kazakistan'da, Türk şirketlerinin 2 milyar dolara yakın ticari yatırımını bulunmaktadır.
- Ülkedeki Türk şirketlerinin faaliyetleri ticaret, telekomünikasyon, otel işletmeciliği, süpermarket işletmeciliği, müteahhitlik, petrol ürünleri ve gıda imalatında yoğunlaşmıştır.
- 2015 yılında Kazakistan'a 750 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup en fazla ihracat yapılan ülkeler arasında 38.sırada yer almaktadır.
- Kazakistan'ın Türkiye genel ihracatından aldığı pay %0,5' dir.

KAZAKİSTAN' a İHRACATIMIZDA BAŞLICA ÜRÜNLER (2015)

KAZAKİSTAN' dan İTHALATIMIZDA BAŞLICA ÜRÜNLER (2015)

TÜRKİYE-KAZAKİSTAN HAZIRGIYIM DIŞ TİCARETİ (Milyon Dolar)

	2014	2015	2014-2015 DEĞİŞİM (%)
Kazakistan'a İhracat	80	94	18,6
Toplam İhracat	18.485	16.756	- 9,3
Kazakistan'ın Payı (%)	0,4	0,6	
Kazakistan'dan İthalat	0,002	0,08	3791
Toplam İthalat	3.062	2.847	- 7,0
Kazakistan'ın Payı (%)	0,0	0,0	

TÜRKİYE-KAZAKİSTAN TEKSTİL DIŞ TİCARETİ (Milyon Dolar)

	2014	2015	2014-2015 DEĞİŞİM (%)
Kazakistan'a İhracat	17	14	- 19,6
Toplam İhracat	8.536	7.591	- 11,1
Kazakistan'ın Payı (%)	0,2	0,2	
Kazakistan'dan İthalat	1	8	464,3
Toplam İthalat	9.713	8.270	- 14,8
Kazakistan'ın Payı (%)	0,0	0,1	

KAZAKİSTAN' a HAZIRGIYIM İHRACATIMIZDA BELLİ BAŞLI ÜRÜNLER

GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2014 (\$)	2015 (\$)
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	11.420.779	15.411.607
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	9.763.381	12.279.820
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KIY	9.211.565	11.198.756
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON ETEK, VB.(YÜZM	7.515.341	10.933.145
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)(YÜZ	3.927.057	5.080.176
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	9.133.259	5.045.241
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	3.184.779	4.628.890
6205	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER	3.663.681	4.533.231
6108	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN KOMBİNEZON, JÜP VEYA JÜPON, SLİP VE KÜLOT, GECELİK, PİJAMA, LİZÖZ, BORNOZ VB	2.997.884	2.958.982
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR,TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇO	2.005.646	2.462.091
Genel Toplam		79.634.959	94.429.693

BELLİ BAŞLI ÜRÜNLERDE KAZAKİSTAN GÜMRÜK VERGİ ORANLARI

GTİP	ÜRÜN TANIMI	VERGİ ORANI
6112.20	Pamuklu örme kadın kaban, manto, anorak, kolsuz ceket vb.	10 % (1,5 Euro/kg az olmamak kaydıyla)
6109.10	Pamuklu örme t-shirt	1,75 EUR / kg
6109.90	Suni-sentetik örme t-shirt	1,75 EUR / kg
6115.30	Suni-sentetik kısa konçlu kadın çorap	12 %
6115.95	Pamuklu diğer kısa ve uzun konçlu çoraplar, ağ veya dantel içerenler	10 %
6203.19.10	Pamuklu dokuma takım elbiseler	2,2 EUR /kg
6203.19.30	Diğer dokuma suni takım elbiseler	2,2 EUR / kg
6203.42	Pamuklu dokuma pantolonlar (denim dahil)	15 % (1,4 Euro/kg az olmamak kaydıyla)
6205.20	Pamuklu dokuma erkek gömlek	1,75 EUR / kg

KAZAKİSTAN GÜMRÜK BİRLİĞİ

- Rusya, Belarus ve Kazakistan arasında Gümrük Birliğine Gidilmesine ilişkin anlaşma 27.11.2009 tarihinde imzalanmıştır. Kırgızistan'ın da bu birliğe katılması beklenmektedir. Uygulamaya 1. Ocak 2010 tarihinden itibaren geçilmiştir. Bu suretle üç ülke arasında tüm gümrük oranları zaman içerisinde sıfırlanmaktadır.

KAZAKİSTAN PAZARINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Doğal kaynakları ve iş olanakları açısından zengin olan Kazakistan, hızlı değişen bir piyasa görünümünü sergilemektedir. Bu açıdan ülkeye yönelik girişimlerde esnek ve sabırlı olunmalı ve ülkedeki risk faktörü gözardı edilmemelidir.
- Kazakistan, Türkiye ile iyi ilişkiler içinde olan Türk Cumhuriyetleri'nin başında gelmektedir. Ancak, Kazak nüfusunun %55'i çeşitli ırk ve dinlerden oluşan bir topluluktur; dolayısıyla bu özel durumun dikkate alınması tavsiye edilmektedir..
- Kazakistan'da yaz ayları çok sıcak olduğu için, bürokratların büyük çoğunluğu ceket ve kravat kullanmamaktadır. El sıkışma ve insanlara ilk isimleri ile hitap etme adeti son derece yaygındır. Görüşmelerin sonunda küçük armağanların (kalem, ajanda vb) verilmesi hoş karşılanmaktadır. Toplantılarda kartvizit değişimi yapıldığından, bir tarafı İngilizce, diğer tarafı Türkçe yazılı kart bulundurmak faydalı olmaktadır.

KAZAKİSTAN RESMİ TATİLLER

- 1 Ocak - Yeni Yıl
- 28 Ocak - Kuruluş Günü
- 8 Mart - Kadınlar Günü
- 21 Mart - Nevruz Bayramı
- 1 Mayıs - İşçi Bayramı
- 9 Mayıs - Zafer Bayramı
- 25 Ekim - Cumhuriyet Bayramı
- 16 Aralık - Bağımsızlık Günü

YARARLI ADRESLER

• ALMATI TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Turkish Consulate General
Office of the Commercial Attache
Tole Bi cad. No: 29 Ofis: 6-7
Almatı/Kazakistan
Tel: 00 7 727 / 293 00 22
Faks: 00 7 727 / 293 00 26
E-posta: almati@ekonomi.gov.tr

• ASTANA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres :Turkish Embassy Office of
the Commercial Counsellor
Taşenova Str. No:3 Office:314
ASTANA / KAZAKHSTAN
Tel: 00 7 7172 / 70 46 71
00 7 7172 / 70 46 72
00 7 7172 / 70 46 73
Faks: 00 7 7172 / 20 45 98
E-posta: astana@ekonomi.gov.tr

KAYNAKÇA

- Uluslararası Ticaret Merkezi ITC İstatistik Veri Tabanı
www.trademap.org
- T.C. Ekonomi Bakanlığı İstatistik Bilgi Sistemi
- T.C Ekonomi Bakanlığı Web Portalı
- The World Factbook – CIA
- European Commission – Market Access Database

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ

HAZIRGIYIM ve KONFEKSİYON AR-GE ŞUBESİ

MART 2016

